

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/35/2018
Identifikačné číslo spisu:	8812205216
Dátum vydania rozhodnutia:	27.02.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Ján Gandžala
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:8812205216.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti o maloletého V. H., nar. XX. O. XXXX, trvalým pobytom ako matka, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny vo Vranove nad Topľou, odbor sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately vo Vranove nad Topľou, Námestie slobody 5, dieťaťa rodičov - matky JUDr. S. K., trvalým pobytom v K., a otca JUDr. PhDr. G. H., trvalým pobytom v G., v konaní o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, vedenom na Okresnom súde Vranov nad Topľou pod sp. zn. 8P/168/2012, o dovolaní otca proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 26. októbra 2016 sp. zn. 23CoP/12/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1.1. Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej len „súd prvej inštancie“ event. „prvoinštančný súd“) rozsudkom z 26. januára 2016 č.k. 8P/168/2012-592 zveril maloletého V. H. (ďalej len „maloletý“) do osobnej starostlivosti matky (prvý výrok). Otcovi uložil povinnosť prispievať na výživu maloletého s účinnosťou od právoplatnosti rozhodnutia výživným vo výške 180,- Eur mesačne, do 10. dňa v mesiaci vopred k rukám matky (druhý výrok). Konanie o úprave styku otca s maloletým zastavil (tretí výrok). Návrh matky ohľadom vyživovacie povinnosti otca voči maloletému v prevyšujúcej časti zamietol (štvrtý výrok). O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo náhradu trov konania (piaty výrok).

1.2. V odôvodnení rozhodnutia prvoinštančný súd po uvedení zákonných znení ustanovení § 24 ods. 4, § 36 ods. 1, § 62 ods. 1 až 4, § 65 ods. 1 a § 75 ods. 1 zák. č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o rodine“) konštatoval, že na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že je potrebné upraviť rodičovské práva a povinnosti k maloletému, nakoľko rodičia maloletého nežijú v spoločnej domácnosti od apríla 2012 a od tejto doby spoločne finančne nehospodária a nezabezpečujú spoločnú výchovu a výživu maloletého, a osobnú starostlivosť o maloletého zabezpečuje len jeho matka. Otec sa s maloletým nestretáva a neprejavuje o neho pravidelný záujem. Na jeho výživu prispieva pravidelne sumou 120 Eur mesačne. Matka riadne zabezpečuje

starostlivosť o maloletého a splňa osobnostné predpoklady pre jeho zverenie do svojej osobnej starostlivosti, preto zveril maloletého do jej osobnej starostlivosti. V súvislosti s odôvodnením rozhodnutia o určení vyživovacej povinnosti otca k maloletému prvoinštančný súd uviedol, že mal preukázané, že priemerný čistý zárobok otca je 1.032,- Eur mesačne, od roku 2015 má ďalšiu vyživovaciu povinnosť voči maloletej dcére A.. Matka maloletého je zamestnaná na základe dohody o pracovnej činnosti a výška jej príjmu zo zamestnania je 140,- Eur mesačne. Pri určení výšky výživného vychádzal z odôvodnených potrieb maloletého, ktorý v tej dobe navštevoval materskú škôlku, v dôsledku čoho sa zvýšili náklady spojené s jeho výživou a výchovou, ktoré spočívajú vo výdavkoch na nákup oblečenia, stravy a hygienických potrieb, ďalšie náklady na strane maloletého vznikajú v súvislosti s rozvojom jeho voľnočasových aktivít, nakoľko navštevuje tanečný krúžok. Okrem toho tiež zohľadnil schopnosti a možnosti otca, prihliadol na príjem matky a jej osobnú starostlivosť o dieťa, a vzhľadom na tieto skutočnosti uložil otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletého výživným vo výške 180,- Eur mesačne, a v prevyšujúcej časti návrh matky zamietol. Rozhodnutie o zastavení konania o úprave styku otca s maloletým odôvodnil tým, že matka vzala návrh v tejto časti späť a preto konanie v tejto časti podľa v tej dobe platného účinného ustanovenia § 96 ods. 1, 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „O.s.p.“) zastavil. Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil aplikáciou v tej dobe platného a účinného ustanovenia § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p.

2.1. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 26. októbra 2016 sp. zn. 23CoP/12/2016 na základe odvolania otca rozsudok prvoinštančného súdu potvrdil.

2.2. V odôvodnení rozhodnutia konštatoval, že po preskúmaní napadnutého rozhodnutia prvoinštančného súdu a konania, ktoré mu predchádzalo, zistil, že napadnuté rozhodnutie vychádza zo správneho skutkového a právneho posúdenia veci, a je vecne správne. V súvislosti s argumentáciou otca uvedenou v odvolaní konštatoval, že otec zásadne namieta nepríslušnosť Okresného súdu Vranov nad Topľou na konanie v tejto veci. Poukázal na to, že otec uplatnil túto námietku i v rámci prvoinštančného konania v podaní z 15. 06. 2012. O tejto námietke bolo rozhodnuté Krajským súdom v Prešove uznesením z 27.09.2012 tak, že bolo potvrdené rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorý námietku otca zamietol. Krajský súd v Prešove v tomto rozhodnutí vyslovil záver, že príslušným súdom je Okresný súd Vranov nad Topľou. Potom, ako krajský súd právoplatne o príslušnosti rozhodol, je jeho rozhodnutie záväzné a otec z neho musí vychádzať. Pridelenie veci sudkyni JUDr. Mihokovej bolo následkom zmeny rozvrhu práce súdu a bolo zákonné. V súvislosti s ďalšou odvolacou námietkou otca, ktorou spochybňoval samotný návrh na začatie konania odvolací súd uviedol, že návrh vo veci bol riadne podpísaný a na pojednávaní prednesený, nemôžu byť pochybnosti ani o tom, že návrh bol podaný advokátom JUDr. Hodorom v mene matky. Súd nie je povinný doručovať účastníkovi, ktorý návrh nepodal, kópiu splnomocnenia pre advokáta navrhovateľa. Pokiaľ otec v odvolaní namietal uvedenie nesprávneho dátumu narodenia maloletého vo výroku rozsudku prvoinštančného súdu (XX.XX.XXXX namiesto XX.XX.XXXX), tak v tejto súvislosti odvolací súd konštatoval, že ide o chybu v písaní, ktorú súd prvej inštancie odstráni opravným uznesením. Nie sú však žiadne pochybnosti o tom, že v tomto konaní súd rozhoduje o úprave práv a povinností rodičov k maloletému Radoslavovi Kadlečkovi, narodenému 28.12.2011.

2.3. V ďalšej časti odôvodnenia rozhodnutia odvolací súd v súvislosti s meritórnym rozhodnutím prvoinštančného súdu uviedol, že vzhľadom na skutočnosť, že matka sa po odchode zo spoločnej domácnosti rodičov o maloletého riadne stará, nebol dôvod nezveriť jej maloletého do trvalej osobnej starostlivosti, zvlášť s prihliadnutím na to, že v súčasnosti prakticky neexistuje kontakt otca s maloletým. Situácia, že matka by v prípade potreby neumožnila dieťaťu transfúziu krvi, je len hypotetická. Pokiaľ by takáto situácia reálne hrozila, má otec možnosť domáhať sa zásahu súdu. Výška výživného bola stanovená s prihliadnutím na potreby maloletého a možnosti otca. Odvolací súd zároveň zdôraznil, že prvoinštančný súd rozhodoval o návrhu matky na zverenie maloletého do výchovy jednému z rodičov a o určení výživného. Pokiaľ otec žiadal, aby bol upravený aj jeho styk s maloletým, mohol v priebehu konania podať vzájomný návrh alebo uplatniť svoje práva samostatným návrhom. Nebolo povinnosťou súdu z úradnej moci rozhodovať aj o úprave jeho styku s maloletým. Z uvedených dôvodov preto rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 2 ods. 1 zák. č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej aj „CMP“) s použitím § 387 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“) potvrdil.

3.1. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal otec (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, v ktorom žiadal, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu i rozsudok prvoinštančného súdu zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie Okresnému súdu Bratislava V, ktorý je podľa jeho názoru miestne príslušným súdom na toto konanie.

3.2. Prípustnosť dovolania odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 420 písm. f/ CSP argumentujúc tým, že odvolací súd konal o jeho odvolaní proti rozsudku prvoinštančného súdu bez toho, aby mu umožnil uplatniť procesné práva účastníka konania zaručené článkom 48 ods. 2 a článkom 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, ustanoveniami § 3 ods. 1 a 8 zákona č. 757/2004 Z.z. v znení skorších predpisov, a článkom 8 Civilného mimosporového poriadku a článkom 6 Civilného sporového poriadku, t.j. konal bez nariadenia verejného a ústneho pojednávania, ktoré bol povinný nariadiť podľa § 380 ods. 2 v spojení s § 384 ods. 1, 2 a 4, a § 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku v dôsledku skutočnosti, že bolo potrebné zopakovať dokazovanie, ktoré vôbec nevykonával prvoinštančný súd, ktorý nezistil zákonom ustanoveným postupom skutkový stav veci tak vo vzťahu k procesným podmienkam konania, ako vo vzťahu k meritu veci. Podľa jeho názoru „nezákonný a protiústavný postup pri výkone právomoci odvolacím súdom“, ktorým došlo k porušeniu jeho práva a práva maloletého na spravodlivý proces spočíval v tom, že „odvolací súd nezistil skutkový stav veci zákonom ustanoveným postupom na verejnom súdnom pojednávaní za prítomnosti účastníka konania a za účasti verejnosti, a to tak vo vzťahu k procesným podmienkam konania (miestna príslušnosť súdu, procesná subjektivita navrhovateľky, supremácia nadriadených súdnych orgánov v zmysle § 109 ods. 1 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku, atď.), ako aj vo vzťahu k meritu veci.“ V tejto súvislosti namietal, že odvolací súd nezohľadnil skutočnosti, na ktoré poukazoval, že „legitimita“ súdu prvej inštancie (Okresného súdu Vranov nad Topľou) „bola založená v rozpore so skutkovým a právnym stavom veci a v rozpore s právnym poriadkom Slovenskej republiky (Okresný súd Vranov nad Topľou nebol miestne príslušným súdom na predmetné súdne konanie) a rovnako tak nezistil skutkový stav veci vo vzťahu k meritu veci zákonom ustanoveným postupom - v zmysle § 384 ods. 1, 2 a 4 Civilného sporového poriadku.“

3.3. Prípustnosť dovolania odôvodnil otec i poukazom na ustanovenie § 420 písm. b/ CSP argumentujúc tým, že matka maloletého „nemala procesnú subjektivitu, resp. stratila spôsobilosť byť účastníkom konania ako aj spôsobilosť konať v predmetnom súdnom konaní (...) na súde prvej inštancie a z uvedeného dôvodu ňou nedisponovala ani v odvolacom súdnom konaní.“ V tejto súvislosti de facto namietal, že prvoinštančný súd nemal vo veci konať na základe predmetného návrhu matky, ktorý podal 17.05.2012 v jej mene jej pôvodný právny zástupca JUDr. Radoslava Hodor, pretože nebolo preukázané, že medzi matkou a uvedeným právnym zástupcom došlo k uzavretiu zmluvy o poskytovaní právnej pomoci. „Nelegitímny“ prvoinštančný súd tak konal na základe právne neúčinného návrhu na začatie súdneho konania. Ďalej v súvislosti s týmto dovolacím dôvodom namietal i to, že prvoinštančný súd „konal s nesprávne špecifikovaným subjektom práva bez vykonania akéhokoľvek dokazovania na základe originálu rodného listu maloletého (...) a vydal rozhodnutie v prospech neexistujúceho účastníka konania (maloletého dieťaťa).“ v tejto súvislosti poukázal na to, že „v odvolacom súdnom konaní účastník konania vymedzený ako subjekt práva špecifikovaný výrokom Okresného súdu Vranov nad Topľou zo dňa 26.01.2016 bolo maloleté dieťa V. H., nar. XX.XX.XXXX, t.j. 14 ročné dieťa“ teda „subjekt“, ktorý nie je v skutočnosti maloletým dieťaťom rodičov vystupujúcich v tomto konaní.

3.4. Ako ďalší dovolací dôvod otec uviedol, že v (odvolacom) konaní došlo i k vadám podľa ustanovenia § 420 písm. c/ CSP. Tento dovolací dôvod odôvodnil tým, že odvolací súd nekonal s maloletým ako s účastníkom predmetného odvolacieho konania, pretože kolízny opatrovník „nevykonával žiadne procesné vyjadrenie, ani žiaden úkon, ktorým by uplatňoval procesné práva maloletého dieťaťa, na zastupovanie ktorého bol v predmetnom súdnom konaní ustanovený rozhodnutím súdu prvej inštancie“, konkrétne „nepodal v odvolacom konaní (...) žiadne vyjadrenie, neuskutočnil žiadny úkon, ktorým by uplatňoval základné práva účastníka konania za maloletého, z čoho vyplynulo nielen porušenie zákonných povinností pri výkone právomoci, ale aj zaujatosť kolízneho opatrovníka s cieľom nadržovať matke ...“.

4. Matka vo vyjadrení k dovolaniu otca poukázala na rozsiahlosť dovolania a na skutočnosť, že otec sa nedostavil na žiadne z pojednávaní, na ktoré bol riadne a včas predvolaný a svoju neprítomnosť neospravedlnil včas a vážnymi okolnosťami. Týmto konaním maril uplatnenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. V tejto súvislosti ďalej uviedla, že z článku 48 ods. 2

Ústavy Slovenskej republiky vyplýva, že každý z účastníkov konania má právo osobnej účasti na súdnom pojednávaní a právo osobne sa vyjadriť ku všetkým dôkazom. Pokiaľ sa otec pojednávania nezúčastňoval, nebolo mu odňaté právo namietať v dovolaní, t.j. právo na spravodlivé verejné a ústne súdne konanie. Ďalej uviedla, že otec od momentu odlúčenia účastníkov, t.j. od 4. apríla 2012 neprejavil úprimný a vážny záujem o zdravie a život maloletého, žiadnym spôsobom ho nekontaktoval, ani raz ho nenavštívil, ani raz mu nenapísal, prípadne nezavolať, a neopýtal sa ako sa má. Dňa 15.12.2015 sa síce so svojimi rodičmi dostavil do miesta jej a synovho trvalého pobytu, avšak išlo o vopred neohlásenú návštevu. Z jej strany nie je bránené styku otca s maloletým, avšak otec si musí uvedomiť skutočnosť, že maloletý k nemu nemá vytvorený citový vzťah, keďže sa o maloletého do veku štyroch rokov a ôsmich mesiacov nijakým spôsobom nezaujímal. Aktuálne dochádza k styku formou osobného stretnutia cca 2 krát v priebehu roka. Matka ďalej uviedla, že maloletého vychováva s manželom, ku ktorému si maloletý postupne vytvoril citové väzby a spolu tvoria usporiadanú a milujúcu rodinu, v ktorej sa maloletý cíti bezpečne. Ako matka si riadne plní svoje rodičovské povinnosti, o maloletého sa riadne stará podľa svojich najlepších schopností a možností, čo vyplýva i z konštatovania kolízneho opatrovníka, že jej a manželova starostlivosť o maloletého je na veľmi dobrej úrovni. V závere vyjadrenia k dovolaniu uviedla, že neexistuje žiadna skutočnosť, ktorá by spochybňovala miestnu príslušnosť Okresného súdu vo Vranove nad Topľou. Z uvedených dôvodov navrhla, aby dovolací súd dovolanie otca podľa ustanovenia § 448 CSP ako nedôvodné zamietol.

5. Kolízny opatrovník maloletého sa k dovolaniu otca nevyjadril.

6. Otec vo vyjadrení k vyjadreniu matky k jeho dovolaniu uviedol, že vyjadrenia matky sú nepravdivé, nezodpovedajú skutkovému a právnomu stavu a priebehu predmetného súdneho konania. „Predĺžovanie predmetného súdneho konania nastalo zo strany miestne nepríslušného Okresného súdu Vranov nad Topľou a Krajského súdu v Prešove, ktoré systematicky odmietali rešpektovať základné práva účastníkov konania (maloletého dieťaťa a otca dieťaťa) a permanentne im odníмали tieto základné práva protiprávnou manipuláciou predmetného súdneho konania a nedodržiavaním procesného predpisu upravujúceho občianske súdne konanie.“ V tejto súvislosti de facto zopakoval argumentáciu, ktorú uviedol v dovolaní, pričom znovu akcentoval svoj názor, že „legitímnym - miestne príslušným súdom na prejednanie a rozhodnutie predmetného návrhu matky (...) bol a aj je Okresný súd Bratislava V, v obvode ktorého sa v čase začatia súdneho konania nachádzalo stále bydlisko dieťaťa, ktoré bolo určené dohodou rodičov, ktorá nemôže byť zmenená únosom maloletého dieťaťa matkou dieťaťa, ale iba dohodou rodičov o zmene stáleho bydliska dieťaťa, ktorá nenastala.“ Zopakoval i požiadavku, aby dovolací súd v rámci rozhodovania o jeho dovolaní nariadil pojednávanie, a taktiež zopakoval i argumentáciu uvedenú v dovolaní, týkajúcu sa náboženského presvedčenia matky.

7. Matka vo vyjadrení k vyjadreniu otca uviedla, že nebola preukázaná dovolateľom konštatovaná vada konania, a vzhľadom na hospodárnosť a rýchlosť konania, nakoľko ide o vec týkajúcu sa maloletého, nie je v záujme maloletého opakovane sa zaoberať replikovanou argumentáciou dovolateľa. Žiadala, aby dovolací súd dovolanie otca ako procesne neprístupné podľa § 447 ods. 1 písm. c/ CSP odmietol.

8. Od 1. júla 2016 sa konania vo veciach starostlivosti o maloletých riadia ustanoveniami Civilného mimosporového poriadku. Z ustanovenia § 2 ods. 1 tohto zákona vyplýva, že ak tento zákon neustanovuje inak, na konanie podľa neho sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku. To platí i pre konanie o dovolaní.

9. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ event. „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala strana sporu, ktorou je fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 písm. a/ CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné, a preto ho podľa § 447 písm. c/ CSP odmietol.

10. Dovolanie za účinnosti Civilného sporového poriadku (rovnako ako za účinnosti pôvodného

procesnoprávneho predpisu - Občianskeho súdneho poriadku) predstavuje mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo 92/2012, ktoré sú aktuálne aj za súčasnej procesnoprávnej úpravy).

11. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na príslušnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 357/2015, 4 Cdo 1176/2015, 5 Cdo 255/2014, 8 Cdo 400/2015). Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu. Ak by dovolací súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane (porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 172/03).

12. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. Z ustanovenia § 419 CSP vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú špecifikované v ustanoveniach § 420 a 421 CSP.

13. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa v dovolaní uviesť, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a náležitým spôsobom označiť dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

14.1. V danom prípade dovolateľ vyvodil prípustnosť podaného dovolania (i) z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, z ktorého vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

14.2. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú: a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

14.3. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mieriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a rozhodnutia 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku. Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom sporovom konaní, potom už „postupom súdu“ vôbec nemôže byť ani časť rozhodnutia - jeho odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva.

14.4. Z obsahu dovolania vyplýva, že dovolateľ v súvislosti s týmto dovolacím dôvodom namietal, že odvolací súd konal o jeho odvolaní proti rozsudku prvoinštančného súdu bez toho, aby mu umožnil uplatniť procesné práva účastníka konania zaručené článkom 48 ods. 2 a článkom 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, ustanoveniami § 3 ods. 1 a 8 zákona č. 757/2004 Z.z. v znení skorších predpisov, a článkom 8 Civilného mimosporového poriadku a článkom 6 Civilného sporového poriadku, t.j. konal bez nariadenia verejného a ústneho pojednávania, ktoré bol povinný nariadiť podľa § 380 ods. 2 v spojení s § 384 ods. 1, 2 a 4, a § 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku. V súvislosti s touto argumentáciou dovolateľa dovolací súd uvádza, že z ustanovenia § 385 ods. 1 CSP vyplýva, že na prejednanie odvolania nariadi odvolací súd pojednávanie vždy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, alebo ak to vyžaduje dôležitý verejný záujem. V tomto prípade uvedená procesná povinnosť odvolaciemu súdu nevznikla, pretože neexistovali dôvody uvedené v dispozícii citovaného ustanovenia, teda nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie a taktiež neexistoval žiadny konkrétny dôležitý verejný záujem na nariadení pojednávania. Pokiaľ dovolateľ namietal, že bolo potrebné, aby odvolací súd nariadil pojednávanie za účelom dokazovania „vo vzťahu k procesným podmienkam konania“, pričom v tejto súvislosti poukazoval na „nelegitímnosť“ prvoinštančného súdu z dôvodu jeho miestnej nepríslušnosti, tak v tejto súvislosti dovolací súd konštatuje, že otázka miestnej príslušnosti prvoinštančného súdu (Okresného súdu Vranov nad Topľou) bola už v období, keď odvolací súd rozhodoval o predmetnom odvolaní dávno právoplatne vyriešená, na čo v konečnom dôsledku poukázal i odvolací súd v odôvodnení dovolaním napadnutého rozhodnutia. Keďže dovolateľ i v tomto dovolaní venuje rozsiahlu argumentáciu tomuto aspektu (miestnej príslušnosti prvoinštančného i odvolacieho súdu), dovolací súd v tomto dovolacom konaní poukazuje na svoje predchádzajúce rozhodnutie vydané v tomto konaní z 29. apríla 2013 sp. zn. 3 Cdo 81/2013, 3 Cdo 82/2013 č. l. 263 - 272 spisu), v ktorom bolo uvedené podrobné zdôvodnenie miestnej príslušnosti dovolateľom namietaného prvoinštančného súdu. Procesná povinnosť nariadiť pojednávanie odvolaciemu súdu nevznikla ani z dôvodu dovolateľom tvrdenej potreby doplniť dokazovanie „vo vzťahu k meritu vecí“, pretože primerane aplikujúc zásadu koncentrácie konania možno jednoznačne konštatovať, že v rámci prvoinštančného konania bol vytvorený dostatočný priestor, aby sa dovolateľ aktívne tohto konania zúčastňoval, teda, aby v rámci účasti na pojednávaniach prezentoval svoje skutkové a právne argumenty a predkladal dôkazy, ktoré považuje za relevantné pre objektívne posúdenie skutkového stavu. On však toto svoje procesné právo nevyužil a preto jeho argumentácia, že mu „nebolo umožnené uplatniť procesné práva účastníka konania“ je účelová, zavádzajúca a neopodstatnená.

14.5. Z uvedeného vyplýva, že zo strany odvolacieho súdu nedošlo k nesprávnemu procesnému postupu, ktorý by znemožnil dovolateľovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, a preto dovolací súd konštatuje, že vyššie uvedený dovolací dôvod neexistuje (nie je daný).

15.1. Ďalší dovolací dôvod, ktorý dovolateľ uplatnil podľa ustanovenia § 420 písm. b/ CSP odôvodnil tým, že matka maloletého „nemala procesnú subjektivitu, resp. stratila spôsobilosť byť účastníkom

konania ako aj spôsobilosť konať v predmetnom súdnom konaní (...) na súde prvej inštalácie a z uvedeného dôvodu ňou nedisponovala ani v odvolacom súdnom konaní.“ V súvislosti s týmto dovolacím dôvodom dovolací súd uvádza, že prvoinštančný súd rozhodoval ešte za účinnosti pôvodného procesnoprávneho predpisu - Občianskeho súdneho poriadku. Z ustanovenia § 19 tohto predpisu vyplývalo, že spôsobilosť byť účastníkom konania má ten, kto má spôsobilosť mať práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva. Analogické ustanovenie obsahuje i aktuálna procesnoprávna úprava - Civilný sporový poriadok (§ 61), ktorý bol účinný v dobe rozhodovania odvolacieho súdu. Keďže matka mala v dobe rozhodovania prvoinštančného súdu i v dobe rozhodovania odvolacieho súdu právnu subjektivitu (spôsobilosť mať práva a povinnosti), v zmysle uvedených ustanovení mala (má) i procesnú subjektivitu, rovnako ako ostatní účastníci konania, teda ako otec - dovolateľ a maloletý, ktorý bol podľa ustanovenia § 31 ods. 2 Zákona o rodine zastúpený kolíznym opatrovníkom vykonávajúcim túto činnosť na základe zák. č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele. Pokiaľ v rámci tohto dovolacieho dôvodu dovolateľ namietal, že prvoinštančný súd nemal vo veci konať na základe predmetného návrhu matky, ktorý podal 17.05.2012 v jej mene jej pôvodný právny zástupca JUDr. Radoslava Hodor, pretože nebolo preukázané, že medzi matkou a uvedeným právnym zástupcom došlo k uzavretiu zmluvy o poskytovaní právnej pomoci, tak v tejto súvislosti dovolací súd konštatuje, že i táto argumentácia bola predmetom predchádzajúceho rozhodnutia dovolacieho súdu (z 29. apríla 2013 sp. zn. 3 Cdo 81/2013, 3 Cdo 82/2013), kde dovolací súd dostatočne zdôvodnil, prečo považuje túto námietku za nedôvodnú. Dovolací súd v tomto odvolacom konaní nad rámec odôvodnenia pôvodného rozhodnutia dovolacieho súdu (v súvislosti s aktuálnou argumentáciou dovolateľa) dodáva, že dohoda (zmluva) o právnom zastúpení je dvojstranný súkromnoprávny záväzkový právny vzťah, v tomto prípade konkrétne medzi matkou maloletého a jej (pôvodným) vyššie uvedeným právnym zástupcom a neexistuje žiadne procesnoprávne ustanovenie, ktoré by ukládalo povinnosť, aby ju bolo potrebné pripojiť k návrhu, respektíve k žalobe. Na preukázanie právneho zastúpenia oprávňujúceho na podanie návrhu (žaloby) sa vyžaduje (len) predloženie písomného splnomocnenia, čo v tomto prípade bolo splnené. Uvedená argumentácia dovolateľa je preto z hľadiska dôvodnosti dovolania neopodstatnená. Nedôvodná je i jeho ďalšia argumentácia, ktorú prezentoval v rámci tohto dovolacieho dôvodu, a to, že prvoinštančný súd „konal s nesprávne špecifikovaným subjektom práva bez vykonania akéhokoľvek dokazovania na základe originálu rodného listu maloletého (...) a vydal rozhodnutie v prospech neexistujúceho účastníka konania (maloletého dieťaťa),“ pričom v tejto súvislosti poukázal na to, že „v odvolacom súdnom konaní účastník konania vymedzený ako subjekt práva špecifikovaný výrokom Okresného súdu Vranov nad Topľou zo dňa 26.01.2016 bolo maloleté dieťa V. H., nar. XX.XX.XXXX, t.j. 14 ročné dieťa,“ teda „subjekt“, ktorý nie je v skutočnosti maloletým dieťaťom rodičov vystupujúcich v tomto konaní. Ako správne konštatoval odvolací súd v odôvodnení dovolaní napadnutého rozhodnutia, nesprávne uvedenie dátumu narodenia maloletého vo výroku rozhodnutia prvoinštančného súdu (XX.XX.XXXX namiesto XX.XX.XXXX) predstavuje chybu v písaní, resp. zrejmu nesprávnosť, ktorú možno konvalidovať vydaním opravného uznesenia podľa § 224 CSP. Tento nedostatok teda nespôsobuje neurčitosť rozhodnutia prvoinštančného súdu ohľadom skutočnosti, kto je subjektom subjektívneho práva na určené výživné, pretože je ním nesporné maloletý V. H., nar. XX.XX.XXXX, teda syn dovolateľa, resp. rodičov vystupujúcich v tomto konaní, čo je nesporné nielen z obsahu spisu, z kontextu prejednávanej veci, ale v konečnom dôsledku i z formálneho označenia v záhlaví rozhodnutia prvoinštančného súdu, kde je uvedený správny dátum narodenia maloletého.

15.2. Dovolací súd preto konštatuje, že dovolací dôvod, ktorý dovolateľ uplatnil podľa ustanovenia § 420 písm. b/ CSP, teda že ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, nie je daný.

16.1. Dovolateľ v dovolaní namietal i to, že v (odvolacom) konaní došlo i k vadám podľa ustanovenia § 420 písm. c/ CSP. Tento dovolací dôvod odôvodnil tým, že odvolací súd nekonal s maloletým ako s účastníkom predmetného súdneho odvolacieho konania, pretože kolízny opatrovník „nevykonával žiadne procesné vyjadrenie, ani žiaden úkon, ktorým by uplatňoval procesné práva maloletého dieťaťa, na zastupovanie ktorého bol v predmetnom súdnom konaní ustanovený rozhodnutím súdu prvej inštalácie“, konkrétne „nepodal v odvolacom konaní (...) žiadne vyjadrenie, neuskutočnil žiadny úkon, ktorým by uplatňoval základné práva účastníka konania za maloletého, z čoho vyplynulo nielen porušenie zákonných povinností pri výkone právomoci, ale aj zaujatosť kolízneho opatrovníka s cieľom nadržovať

matke“ V súvislosti s týmto dovolacím dôvodom dovolací súd uvádza, že je nesporné, že maloletý bol podľa ustanovenia § 31 ods. 2 Zákona o rodine riadne zastúpený kolíznym opatrovníkom vykonávajúcim túto činnosť na základe zák. č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele, a z obsahu spisu nevyplýva, že by si neplnil povinnosti vyplývajúce z ustanovenia § 20 uvedeného zákona. Skutočnosť, že sa nevyjadril k odvolaniu otca automaticky neznamená, že záujmy maloletého háji nedostatočným spôsobom, alebo dokonca, že by maloletý, ktorý nemá spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu, nemal v odvolacom konaní zastúpenie.

16.2. Z uvedeného vyplýva, že nebol daný ani dovolací dôvod podľa ustanovenia § 420 písm. c/ CSP.

17. Z uvedených dôvodov preto dovolací súd dovolanie žalobcu podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP odmietol.

18. O trovách dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa ustanovenia § 52 CMP s použitím ustanovenia § 451 ods. 3 CSP.

19. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.